

(א) לקמן יג. (ב) [לקמן עת.], (ג) [פסחים קה. מנחות נב.], (ד) [גיטות הערוך בערך פתק פתקה], (ה) [לעיל ט.], (ו) [בבבא: מאביו.], (ז) [וש"ע מוס' גיטין כד"ה אפילו לא].

הגהות הב"ב

(א) גמ' מת נולד ויבס לר' כג"ל ויבית אלא נמחק: (ב) שם מותרת לה לא משכחת לה ואי ב': (ג) ה"ב ד"ה לעולם וכו' אפיה עליו ברם הכא הוא: (ד) ד"ה לר' יהודה וכו' משכחת לה בגון שקדש:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] גמ' באהורא דיהימיה קמיידי בחמתא דאיסורא לא קמיידי כ"ל:

וסימניך מס נולד ויבס כו'. כדפי' אלמא מדמני רבי חייא כזכורו אני קורא בהן ואפילו באשת אחיו שלא היה בעולם אלמא תנא דמתני' תני פלוגתא דהא רבי חייא אמתני' קאי: לרבי לים ליה הני כלני. דר' חייא הלכך לא מוקמי מתני' בפלוגתא אלא כזכורו וזכורו יבס לדברי הכל: אמו אנוסה אביו בחדא

משכחת לה. להכי לא נקט לה במתני' שאי אמת קורא צה האסורה לזה מותרת לזה ואחמיה כשהיא יבמתה מתייבמת שיהו צ' אחיות נופלות להתייבס ותהא זו אסורה לזה משום אמו וכן זו על זה ומותרת לשני אלא חדא משכחת לה או האסורה לזה מותרת לזה או אחותה כשהיא יבמתה: אי יעקב שפי אחיות אנס. וילדה לו האחת לוי והאחת יהודה ונשא ראוון אנוסת אביו אמו של לוי ושמעון נשא אנוסת אביו אמו של יהודה: אחוסה כשהיא יבמתה. נופלת לייבוס לפני לוי ויהודה צניה משכחת לה: האסורה לזה מותרת לזה לא משכחת לה לא משכחת לה. לפי שמתיהן אסורות על שניהם אמו של לוי אסורה לו משום אמו ואחמיה משום אחות האם וכן ליהודה ושמעון פטורות מן חליצה ומן הייבוס: ואי שפי נכריות אנס. וילדו לו צ' בנים ונשאו צ' בנים מאשה אחרת ונפלו לפני צניהם האסורה לזה מותרת לזה משכחת לה אבל לא אחיות וינבו ועיקר מילתיה דרבי חייא משום ייבוס שפי אחיות נקט: ה"ג רב אשי אמר לעולם לים ליה לר' הני כלני ופלוגתא קא מיירי. כלומר לא תימא דהא דלא תני אמו אנוסת אביו משום דלא משכחת [בה] הני כלני לרבי ל"ל הני כלני ולא תימא להכי שבקיה דלא מיירי בפלוגתא דפלוגתא דלאי קמיידי ומאי חזי לו מוח דקאמר ליה: ה"ק ליה כו': דאם באנוסה אביו ולא משכחת לה שפול אס לפני צנה לייבוס מחמיו ומאביו: דאי עבר ונסיב. את אנוסת אביו ונפלה לייבוס לפני צנה וליתני: בלא דאי נמי משכחת. שלא עבר זה המת בנישואיה: אנס כלחו. ועבר על דת: ואע"פ.

וסימניך מת נולד ויבס מת נולד ויבס (א) אלא לרבי הני כללי לית רב אדא קרחינא קמיה דרב כהנא אמר משמיה דרבא לעולם אית ליה לרבי הני כללי והכי קא"ל אמו אנוסת אביו בחדא משכחת לה בתרתי לא קמשכחת לה אי יעקב ב' אחיות אנס אחותה שהיא יבמתה משכחת לה האסורה לזה מותרת לזה לא משכחת (ב) ואי ב' נכריות אנס האסורה לזה מותרת לזה משכחת לה אחותה שהיא יבמתה לא משכחת לה רב אשי אמר לעולם לית ליה לרבי הני כללי ובפלוגתא קמיידי ומאי כמדומה אני שאין לו מוח בקדקדו דקאמר ליה ה"ק ליה מ"ט לא דייקת מתני' דמתני' ר' יהודה היא [דאסר באנוסת אביו] דקתני (ב) שש עריות המורות מאלו מפני שהן נשואות לאחרים צרותיהן מותרות אמו ואשת אביו ואחות אביו מאי אמו אילמא נשואת אביו היינו אשת אביו אלא לאו אנוסת אביו וקתני מפני שהן נשואות לאחרים לאחיו אין לאחין לא מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא ר' יהודה דאסר באנוסת אביו משום הכי לא תני ליה א"ל רבינא לרב אשי לר' יהודה נמי משכחת לה (ב) דאי עבר ונסיב (ב) דאי לא קתני א"ל רב אשי לרב כהנא בלא דאי נמי משכחת לה יעקב אנס כלתו והוליד ממנה בן ומת [ראובן] בלא בנים ונפלה לה קמי ברה ומיגו דאיהו אסירה צרתה נמי אסירה א"ל א באחותה דהתירא קמיידי באחותה דאיסורא לא קמיידי ואף על פי כן (ב) בדקה לוי במתני' דתני לוי אמו פעמים פוטר צרתה ופעמים אינה פוטר צרתה כיצד היתה אמו נשואת אביו ונשאת לאחיו מאביו ומת זו היא אמו שאין פוטר צרתה היתה

לעולם אית ליה לרבי הני כללי ובפלוגתא קמיידי. וא"ת ליתני אשת איש שפוטרת נרמה כגון דאמר לה ה"ו גיטך ע"מ שלא תנשאי לפלוני דפלוגי בהמגרש (גיטין דף פג.) ר"א ורבנן דלר"א הו גט ואסורה לפלוני ואם נשאת לאחיו ומת פוטרת נרמה ואע"פ דאסורה לכל אדם אפי' לרבי אליעזר מדרבנן עד שימות המגרש או הפלוני דחיישינן שמא תנשא לו לאחר שתחלמן או תתגרש מזה ומנלחו צניה ממוזרים כדחיישינן בהמגרש (שם דף פד.) ע"מ שלא תבעלי לפלוני שמא תבעל לו אחר שתחלמן או אחר שתתגרש ובעודה תחמיו ליכא למישש יותר מאכא ואצין מ"מ לוי דקתני נמי דאי כדאמרינן לקמן קשה דליתני נמי להך ולמאן דנפקא ליה מאחות אשה ינשא דלא דמי הך לאחות אשה דע"מ שלא תנשאי שריא ליה צנות דע"מ שלא תבעלי יכולה היא להתקדש לו ולא דמיא לאחות אשה ובע"מ שלא תנשאי ולא תבעלי נמי אי חשיב שויר כמו בחוץ מפלוני ח"כ שריא ליה כי נשאת לאחיו קודם ואפי' אי לא חשיב שויר מ"מ לא דמי לאחות אשה דהתם בשעת נפילה הוי אחות אשתו אבל הכא בשעת נפילה אינה אשת איש עד שתבעל לו ואפי' תחשבנה אשת איש כיון שמטעם אשת איש אסורה לבעול לו מ"מ לא דמי כיון שאם תבעל ליבס שנאסרה עליו הויא אשת איש ולא היתה אשת אחיו מעולם הלכך לא פטרה נרמה ומיהו למאן דנפקא ליה מולקחה כל היכא דאיכא תרי ליקומין קשה ו"ל אע"ג דלוי תני דלוי דפלוגתא קמיידי לא קמיידי אלא בפלוגתא דס"ל לתנא דמתני' כותיה מדע דלא תני לוי חייבי לאחין אע"ג דלר"ע לא בני חליצה וייבוס וינבו ומאן דמוסיף לעיל אשת אחיו שלא היה בעולמו ומשכחת לה כר"ש אע"ג דשמא תנא דמתני' לא סבר לה כר"ש היינו משום דזכורו אני קורא בהן משמע ליה דקאי אכולהו אבל אי מודו רבנן לר"א בקידושין דמספקא ליה לאביו מדקאמר ברש המגרש (שם דף פג.) ואם דאם איתא לר' אבא קשיא

שש עריות. י"ט שמורות מהלו ומהו חומר שלהן נשואות לאחרים. ואין יוכלו להנשא לאחיו מאביו, ואם מתו בעליהן שהן נכרים אלא זה לרבותיהן מותרות להנשא ליה (יקחו ג.) אמו. אינה יכול להנשא לאחיו של זה מאביו שהרי היא לו אשת האב, וכן אשת האב ואחות אביו ואחות מאביו ואשת אחיו מאביו שהיו לו בנים ואשת אחי אביו, כגון אסורות לאחיו מאביו כשם שאסורות עליו, ואין בהן לך יבוס על זה לעולם, ואם נשאו לאחרים ולהם נשוא אחיות וממו, מותרות לנשא ליה, שאין נרת ערוה אסורה אלא כשנפלה ליבוס עם הערוה פעם אחת, שיהיו שפוטרת לגדת ערוה עמדה עולמית בליסור אשת אח שיש לו בנים (שם).

ליתני אשת איש דמשכחת לה אפילו לרבנן כגון שצא ראוון וקדשה חוץ משמעון וצא שמעון וקדשה סתם ומת שמעון ונפלה לפני לוי אחיו וזרת נרה נמי משכחת לה כגון שקדשה ראוון חוץ משני אחין ו"ל דלא קרינא לגביה אשת המת דכבר נאסרה ועליו לפני קדושי אחים משום אשת [אח] ולא חשיב ערוה במקום מנחה ומיהו אי אשת שני מתים דאורייתא כדמשמע בהמגרש (שם דף פג.) ואם ליתני הכא אשת צ' מתים כגון שצא ראוון וקדשה חוץ משמעון ולוי אחיו וצא שמעון וקדשה סתם ומת כו' או בענין שאמר ר' יוחנן צפ' האומר (קדושין דף ס.) דאפילו הן ק' מופסין ומשכחת בהן נמי נרמ נרה ומיהו צפ"ג (לקמן לא: ושם ד"ה מדרבנן) ובפ"ב (לקמן יח. ושם) משמע דאשת שני מתים גזירה דרבנן ואם אפרש וצירושלמי צריש המגרש פריך לה מתיב ר' חנינא בשם רבי פנחס ליתני ט"ז נשים כר"א ומשני תמן המורה אסרה עליו (א) הכא הוא אסרה עליו ופי' רבינו יחזק תמן המורה אסרה עליו ומשנארה המת אין לה היתר להתייבס כשימות מפני שאין איסור שבה תלוי בשום אדם אלא בתורה שאסרה עליו אבל אשת איש האיסור תלוי במגרש שאם ירעה יתירנה ליבס קודם שימות אחיו שנשאה ולהכי לא תני להו דלא דמו להו לפי שצד המגרש להתירנה: דקתני שש עריות המורות מא"ו ב'. ומימיה דמאי ס"ד דהנהו דלעיל דלא דייקי מסיפא וממ"נ כיון דתני לה גבי שש עריות לא אפשר למיתנייה צרישא ו"ל דקשיא ליה ללוי דה"ל למיתני צרישא ט"ו ובסיפא לא הוה ליה למיתני אלא ה' ואע"ג דאתי כרבי יהודה ה"ל למיתני ששה עשר דאי עבר ונסיב ושני ליה רבי בפלוגתא לא קא מיירי ודאי לא קא מיירי: לרבי יהודה נמי משכחת לה דאי עבר ונסיב. מימיה דלא דאי עבר ונסיב נמי משכחת לה (ב) שקידש ולא בעל דאפילו אביו דאמר בפרק בתרא דקידושין (דף עח.) גבי אלמנה לכ"ג קידש לוקה היינו משום דתיב לא יקח אבל הכא לא יגלה כתיב ו"ל דשמא אסור לקדש מדרבנן שמא יבעול ואפילו יהא מותר לקדשה חשיב דאי מטעם שאסור לבוא עליה וא"ת אפילו ע"י דאי היכי משכחת לה הא ר' יהודה סבר כר"ע בפרק ד' מיתות (נהדרין דף ג.) דאמר אין קדושין מופסין בחייבי לאחין ו"ל דלא סבר לה הש"ס כברייתא דהתם אלא כמתני' דפלוגי עליה ועוד דעל כרחק מתני' דהכא לא סברה כהא כרבי יהודה דהא קתני בפ"ב (לקמן דף ב.) איסור מנחה ואיסור קדושה חוללת ולא מתייבמת ואי אין קדושין מופסין בחייבי לאחין חליצה נמי לא תיעבי וא"ת בחייבי לאחין דשאר מנלן דלא סבר מתני' כרבי יהודה דאיסור מנחה ואיסור קדושה מפרש לקמן כגון אלמנה לכ"ג גרושה וחלוזה לכהן הדיוט ממוזרת ומיניה לישאל ואר"י דע"כ מתני'

דמהדר ליה רבי ללוי כמדומה אני שאין לו מוח בקדקדו: דקה לוי במתני'. הגיחה והאיסופה לאמו אנוסת אביו במשנתו: היסה אמו נשואת אביו ונשאה לאחיו מאביו ומס. לא תפסי קדושין בה שהרי אשת אב בכרת ואמרינן לקמן [ב:] אין קדושין מופסין בחייבי כריתות דברי הכל הלכך כשמת רשע זה לא נפלה זו לייבוס לפני צנה דלאו אשת אח הואי ואינה פוטרת נרמה: היתה